

OSM STOP HUDBY

Plné kufříky osmistopých kazet jsou pokladem mnoha – ve velké většině zahraničních – majitelů amerik. ětímto dobovým příslušenstvím. Ale trh pořád ještě existuje, takže nic není ztraceno!

Doslova „jako vyoraná myš“ koukal autor těchto řádků někdy v polovině 70. let během prohlídky parkoviště před brněnským veletržním areálem na interiér jakési ameriky, v němž se skvělo autorádio s povytaženou obří kazetou. To byla taková pecka pro mladého kluka, že si dodnes nepamatuji, o jaké auto se jednalo, jen to, že ta kazeta byla červená.

No nice to come home with... so nice to come home to!

Lear Jet Stereo 8

the first and finest 8-track tape cartridges and players

Drive to the sounds of Carnegie Hall... stick to the brilliant stereo music from the world's finest tape cartridge system... Lear Jet Stereo 8... the quality standard of the industry. Even a traffic jam becomes bearable! The Stereo 8 provides you an hour's entertainment of your choice from the library of over 40 leading record companies. Integrated AM or FM radio optional for both car and home units.

At home... use the same cartridges to enjoy full dimensional stereo reproduction through your personal home stereo system by plugging in this handily crafted Lear Jet Home Tape Deck. Discover for yourself the convenience and musical perfection of Lear Jet Stereo 8... the industry way to enjoy recorded entertainment. See your dealer and follow to the front... Lear Jet Stereo 8.

LEAR JET INDUSTRIES / Stereo Systems - Audio Instrumentation - Cyclopedia and Audio Jet Records
Stereo Division - 10222 Lantana Ave., Detroit, Michigan

Pokud máte „v ruce“ zafixovanou velikost běžné kompaktní kazety, bude vám osmistopý nosič připadat zpočátku neohrabaný a manipulace s ním nešikovná. Je to ale jen věc zvyku

Dneska už je to jinak. Jako všichni ostatní vím i já, že se jednalo o tzv. „8-track player“ neboli „cartridge player“ a už jen rok po tomto prvním setkání jsem si takové přístroje dopodrobna prohlédl ve „znepřátelené“ cizině. Jak se tedy do aut dostaly přehrávače kazet velikosti pohlednic?

Poválečný rozvoj záznamových systémů dovolil koncem 50. let zkoušky několika koncepcí, přičemž Eight-Track byl ve vývoji už od počátku 60. let. Překvapivě měla ve výzkumu hlavní slovo společnost, dodnes známá výrobou proudových letadel: Lear Jet Corporation. Ve spolupráci s Ampex Magnetic Tape Company (výrobce studiových videopřístrojů), Fordem, General Motors a radiotechnickým koncernem RCA uvedla v roce 1963 na trh první sérii přehrávačů a potřebných kazet, zatím jen v poměrně chudé nabídce. Kazety byly vhodné pro stále populárnější stereo-záznam, a brzy bylo jasné, že tenhle systém překoná všechny ostatní dosud existující. Počáteční délka záznamu se pohybovala okolo 45 minut, nakonec se ustálila na necelou hodinu a půl, tedy prakticky dvě tehdejší dlouhohrající gramodesky.

Firma Lear nabídla kazety a vzorkové přehrávače automobilovému průmyslu a nejrychleji zareagoval Ford. Když se na podzim 1965 objevily novinky modelového ročníku '66, měly nejdražší modely na seznamu příplatkové výbavy vestavěný osmistopý přehrávač. Zájemce o malý Falcon si o tom samozřejmě mohl nechat jen zdát, novinka byla zpočátku dost drahá, takže se nabídka omezovala na Lincoln, nejdražší Mercury a T-Birdy. Jak se ukázalo, 8-Track Player se stal hitem, v prvním roce nabídky si jej objednálo více než 65.000 zákazníků. Brzy se staly osmistopé přístroje standardním příslušenstvím Fordu, alespoň tedy těch dražších modelů, a od roku 1968 pronikly i do nejlevnějších vozů.

Co se týče hudebních titulů, na výběr jich bylo v prvních dvou letech několik set, později se nabídka rozšířila na celé tisíce interpretů rocku, popu, country i klasické hudby. Je zajímavé, že zpočátku nebyly přehrávače součástí autorádií, montovaly se odděleně například pod palubní desku, do míst, kde se v padesátých letech nacházely autogramofony. Až později se sloučily s autorádií, umožňujícími kvalitní stereopřijem v pásmu FM. Funkce Eight-Track playeru je geniál-

ně jednoduchá. Jeho nekonečné přehrávání bez potřeby obracení kazety či převíjení pásky obstarává systém uložení magnetické pásky ve tvaru smyčky. Páska navinutá na jedné jediné cívkě je odvíjena ze středu jejího zkoseného trnu a podávána přes kladku ke snímací hlavě. Hned za ní je gumové podávací kolečko obstarávající posun pásky, která nyní putuje zpět na cívkou, ale tentokrát na její venkovní průměr. Navíjením další pásky postupuje směrem ku středu a po jeho dosažení je opět odvinuta z cívk a putuje k hlavě, a tak stále dokola... Vzhledem k tomu, že při konstantní rychlosti cívk má odcházející páska u trnu menší lineární rychlost než přicházející páska na vnější straně kotouče, je třeba, aby se vrstvy pásky o sebe klouzaly. To obstarává kluzný podkladový materiál, na kterém je magnetická vrstva nanášena. Na pásce je 8 stop, hlava snímá vždy dvě stopy naráz (např. stopu č. 1 a 5), což jsou dva kanály (stereo). Po stisku tlačítka přehrávače se hlava posune a přeskočí na stopu č. 2 a 6, dalším stiskem na 3 a 7, dalším na 4 a 8, a dalším zpět na 1. a 5. stopu... Stopy jsou přepínány i automaticky vždy po najetí spojovací části pásky s krátkým kovovým povrchem. Zpočátku se

Na počátku kariéry Eight-Tracks stála společnost Lear Jet, známý výrobce proudových letadel. Zpočátku se auto-přehrávače dodávaly samostatně, pak je ale zákazníci začali požadovat v kombinaci s rádiem

The Original 8-Track Tape Cartridge System

LEAR JET 8-TRACK STEREO TAPE CARTRIDGE PLAYER

ONLY LEAR JET STEREO TAPE CARTRIDGE PLAYERS... Full Power Stereo... 40 leading record companies... Please Visit Dealer - 10222 Lantana Ave., Detroit, Michigan

■ Obvyčejný rádiopřijímač s jedním pásmem a nad ním kazetová šachta osmistopého přehrávače. Dole pod přístrojovkou klimatizace – a víc zařízení jste k cestě „Coast to Coast“ nepotřebovali

RIDE ON CLOUD 9 WITH MOTOROLA

SNAP-AROUND SOUND is a 4-channel, 8-track tape player with 4 amplifiers and 8 Deluxe T10 "Super Woo" Speakers mounted in a cradle so the sound surrounds you. Motorola's T10020 makes turning on a car tape player a whole new happening.

Don't Stop! Look That Drive Machine, Roll! SIDE TRACK - Six face lights up so you can hear it in the dark. It reads from the side instead of the front - designed with safety in mind. Two channel, 8 track, Model TR1113.

GIVES YOU THE WORKS The Stereo Radio, 1 channel 8 track tape player, all arranged up in our attractive package, Model TR1012.

TURNS YOUR AIR CAR RADIO INTO AM-FM. Model F1010R adds the pleasure of FM to your 12 volt, negative ground AM car radio.

MOTOROLA
SOMETHING ELSE in sound on wheels

8-track playery vyznačovaly hlučným klapnutím při posunu hlavy (přepínání stop), ale postupem času byla mechanika přehrávačů natolik vylepšena, že tento zvuk téměř zmizel.

Eight-Track player si samozřejmě našel své místo i jinde než ve vozech, existoval bezpočet druhů stolních přehrávačů

v kombinaci s tranzistorovým rádiem pro domácí poslech. Objevily se dokonce i značkové 8 track tape decky, které uměly nahrávat z vestavěného gramofonu či tuneru.

Kariéra osmistopých autopřehrávačů byla přesto rychlá, strmá a krátká. V šedesátých letech se objevilo

■ Domácí provedení osmistopého přehrávače bylo robustní a rozměrné, navíc doplněné rozhlasovým přijímačem. Na něco takového by zřejmě leckdo nechápavě koukal ještě dnes...

■ Dříve narození si pamatují velký hit druhé poloviny 70. let: trojkombinace, dnes draze placený kousek do „retrokoutku“. Ovšem taková raritka, jakou vidíte na snímku, u nás k sehnání určitě nebyla

nové médium – klasická audiokazeta (Compact Cassette) v podobě, v jaké ji známe dodnes. Osmistopé nosiče byly ve srovnání s ní dražší, nepraktičtější, méně kvalitní a také naprosto nekompatibilní. Kromě USA a Kanady se 8-Track rozšířil ještě v Austrálii, částečně v Anglii a zemích Beneluxu. Na ostatní trhy prakticky nepronikl.

Boom tohoto typicky amerického nosiče trval přibližně do poloviny 70. let. Pak už i Amerika postupně přecházela na obyčejné kazety C60 a C90. Nabídka titulů na osmi stopách skončila oficiálně počátkem 80. let, ale samozřejmě existovala speciální prodejní síť (a řada klubů), zásobující nadšence, kteří se s velkými kazetami nechtěli

■ Nejelegantnější provedení, barevně ladící s interiérem. Dokonalé a profesionální zpracování nepostrádá chromované ovladače. V této době ale Eight-Tracks začaly prohrávat s novějšími kazetáky...

■ Portable Eight-Track Player – i tak to šlo, alespoň zpočátku, kdy se celý přehrávač zasunul pod přístrojovou desku. Součástí výbavy se stal nejdříve u dražší produkce, pak se rozšířil do všech tříd

rozloučit. V této dekádě se objevila cédéčka jako další médium a „boj“ záznamových nosičů v podstatě trvá dodnes.

Osmistopé přehrávače z mnoha aut zmizely s přechodem na běžné kazety a dnes se objevují jen v pečlivě udržovaných oldtimelech, většinou od prvních majitelů. Tenhle někdejší výkřik techniky hrál i u nás, autor článku si pamatuje z dávných srazů několik klasických cruiserů, vybavených 8-Track Playerem, k němuž si majitelé museli vozit plnou krabici donekonečna přehrávaných titulů a doufat v občasnou výměnu s kamarády, protože jediná možnost nákupu existovala na západ od našich hranic.

A vy, kteří máte v přístrojovce vaší ameriky přístroj přehrávající obří kazety, nezufovejte. Muzika na nich je stále k dostání a byla by škoda zlikvidovat elektronického svědka 60. a 70. let...

Text: J.F.K.

Foto: archiv autora, archiv redakce, RCA Victor, Motorola

VIDEO

VIDEO

SIMIX[®]
us motors

Nejvýhodnější dovoz aut a náhradních dílů z USA

Pomůžeme vám získat váš vysněný vůz

www.simix.cz